

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **M. C.**

oskarżonego o czyn z art. 177 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,

na posiedzeniu w dniu 25 września 2018 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 16 marca 2018 r., sygn. akt IV Ka [...],

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 28 marca 2017 r., sygn. akt II K [...] i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

postanowił:

1. oddalić skargę;

2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć oskarżonego M. C.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 28 marca 2017 r., sygn. akt II K [...] M. C. został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 177 § 2 k.k. Wyrok ten został zaskarżony przez prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej.

Po rozpoznaniu tych apelacji, Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 30

czerwca 2017 r., sygn. akt IV Ka [...], uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Skargę od tego wyroku Sądu odwoławczego, w oparciu o przepis art. 539a § 1 k.p.k., złożył obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości na jego korzyść i podnosząc w niej zarzut rażącego naruszenia art. 437 § 2 k.p.k.

Po rozpoznaniu tej skargi, Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 14 grudnia 2017 r., V KS [...]/17, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Po jej ponownym rozpoznaniu, Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 16 marca 2018 r., sygn. akt IV Ka [...], uchylił wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 28 marca 2017 r., sygn. akt II K [...] i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Od wyroku tego, w oparciu o przepis art. 539a § 1 k.p.k., skargę złożył obrońca oskarżonego, zaskarżając to orzeczenie w całości na jego korzyść i podnosząc w niej zarzut rażącego naruszenia art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. oraz w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 167 k.p.k., które miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w S. z dn. 28.03.2017 r. w sprawie oskarżonego M. C. i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, tj. Sądowi Rejonowemu w S., podczas gdy orzeczenie takie było nie tylko błędne, gdyż w niniejszej sprawie obiektywnie nie zachodziły przesłanki do wydania orzeczenia innego niż utrzymanie wyroku Sądu Rejonowego w S. w mocy, a przy tym wskazać trzeba z ostrożności, iż zaskarżone orzeczenie było także przedwcześnie, albowiem Sąd Okręgowy w G. wbrew swoim twierdzeniom podniesionym w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, nie przeprowadził z urzędu w sposób wyczerpujący uzupełniającego postępowania dowodowego, pozwalającego na przyjęcie odmiennej od Sądu I instancji wersji stanu faktycznego i co za tym idzie pozwalającego na zastosowanie art. 454 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k. i uchylenie orzeczenia Sądu I instancji do ponownego rozpoznania. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na tę skargę, prokurator wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga ta okazała się niezasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Podzielić należy pogląd wyrażony już w orzecznictwie, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o której mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się wyłącznie do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do orzekania kasatoryjnego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23, LEX nr 2428783). Przypomnieć też trzeba, że art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. przesądza, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić tylko w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 bądź art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Na gruncie niniejszej sprawy treść uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wyraźnie wskazuje, że powodem wydania orzeczenia kasatoryjnego była regulacja art. 454 § 1 k.p.k., co związane było z przyjęciem przez ten Sąd odmiennych niż Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych. Powyższe doprowadziło Sąd Okręgowy do konkluzji, że po uwzględnieniu wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie zachodzi potrzeba rozważenia wydania wyroku skazującego. Stosownie bowiem do art. 454 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został w pierwszej instancji uniewinniony. W nakreślonej tu sytuacji, kontrola skargowa Sądu Najwyższego dokonywana w oparciu o regulacje rozdziału 55a k.p.k. obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania art. 454 § 1 k.p.k. pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego. Niezbędne jest zatem wykazanie przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie jest niedopuszczalne w postępowaniu odwoławczym z uwagi na wskazaną wcześniej regułę *ne peius*. W takiej dopiero sytuacji zaskarżony wyrok podlega uchyleniu, a sprawa zostaje przekazana sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania (zob. też uzasadnienie powołanej wcześniej uchwały).

Z rozważań Sądu odwoławczego wynika niezbicie, że uwzględniając zarzuty apelacji wniesionych na niekorzyść oskarżonego, organ ten zakwestionował ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, dochodząc

do odmiennych rezultatów w tej materii. Z zaprezentowanej argumentacji wprost wynika, że poczynione ustalenia faktyczne powinny prowadzić do skazania oskarżonego, co – jak już wskazywano - nie jest dopuszczalne w postępowaniu odwoławczym. Przedmiotowa skarga zupełnie pomija zaprezentowane kwestie i zmierza do wykazania wadliwości stanowiska w zakresie przyjętego przez Sąd Okręgowy przebiegu zdarzenia. Wskazuje się w niej nadto na „antycypowanie pojawienia się przeszkody w postaci reguły *ne peius*”, w sytuacji gdy materiał dowodowy wymaga jakoby uzupełnienia i ponownej kompleksowej oceny, choć Sąd Okręgowy doszedł do zgoda odmiennych wniosków, samemu przeprowadzając dowody, których nieprzeprowadzenie w uprzednim postępowaniu odwoławczym skutkowało uwzględnieniem przez Sąd Najwyższy wniesionej poprzednio skargi na wyrok uchylający Sądu Okręgowego w G. z dnia 30 czerwca 2017 r. Co przy tym istotne, wskazywane w skardze zastrzeżenia obrońcy co do ustaleń przyjętych przez Sąd drugiej instancji muszą pozostać poza zakresem rozstrzygania Sądu Najwyższego, ponieważ wykraczają poza pole kontroli dokonywanej po wniesieniu skargi na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że nie należy do Sądu Najwyższego ocena dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, a więc badanie sprawy pod względem merytorycznym. Sąd Najwyższy winien jedynie zbadać, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Rozpoznawana skarga ma zaś na celu zdublowanie kontroli apelacyjnej, choć przecież *ratio legis* instytucji uregulowanej w rozdziale 55a k.p.k. wskazuje, że została ona pomyślana jako instrument mający zapewnić reformatoryjność orzekania, a nie umożliwiać ponowną kontrolę odwoławczą orzeczeń.

Skoro zatem w sprawie niniejszej w pełni dopuszczalne było uchylenie przez Sąd Okręgowy w G. wyroku Sądu Rejonowego w S. z przekazaniem sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, skargę tę należało oddalić.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.